

RF § 174

Delårsrapport 2025:2 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2025/11

Regionfullmäktiges beslut

- Delårsrapporten godkänns.
- Återrapportering av uppdraget att redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras för att inte budgeten 2025 ska överskridas tas emot.

Sammanfattning

Delårsrapporten har i allt väsentligt upprättats enligt de krav som ställs på en delårsrapport i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Det ekonomiska resultatet i perioden uppgår till 98 mnkr (-180 mnkr, 2024). Det är en stor förbättring jämfört med motsvarande period föregående år främst på grund av att pensionskostnaderna är lägre samt att nämndernas intäkter är högre till följd av högre riktade statsbidrag. Det prognostiserade resultatet för helåret är 55 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på -17 mnkr. Balanskravsresultatet för perioden uppgår till 117 mnkr och för helåret 67 mnkr.

Budgetavvikelsen för nämnderna för helåret är 7 mnkr vilket är mycket positivt och en stor förbättring jämfört med föregående prognos. Tre nämnder prognostiserar underskott. Nämndernas nettokostnadsökning i perioden är låga 1,5 procent och prognostiseras till 3,3 procent för helåret.

Investeringsutgifterna uppgår i perioden till 375 mnkr. Investeringsprognosen uppgår till 750 mnkr.

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-juli uppgår till 5,9 procent. Jämfört med samma period föregående år, ses en liten ökning av sjuktalet med 0,4 procentenheter. Antalet anställda uppgår för juli till 6 861 vilket är 39 färre än juli 2024. Antal årsarbetare är oförändrat jämfört med föregående år.

För 2025 har regionfullmäktige beslutat om 40 mål. Vissa mål gäller flera nämnder och bolag och vissa mål gäller för en specifikt nämnd eller ett bolag. Enligt prognos förväntas 12 mål att uppfyllas (30 procent), 15 mål att uppfyllas delvis (38 procent), 5 mål att ej uppfyllas (13 procent) och 8 kan inte utvärderas (20 procent) per sista augusti.

I rapporten redovisas målen med tillhörande analys av det arbete som görs för att nå måloppfyllelse.

I november 2023 tog regionfullmäktige beslut om nya riktlinjer för God ekonomisk hushållning. Då fastställdes att den långsiktiga målbilden är att

Region Gotland ska bedriva en verksamhet med god kvalitet, ha en stabil ekonomi och en ekonomisk buffert för oförutsedda händelser. Det fastställdes även att Region Gotland ska arbeta med god framförhållning för att anpassa verksamheten till samhällsförändringar och medborgarnas behov. God ekonomisk hushållning förutsätter att verksamheten ryms inom de ekonomiska ramarna. De ekonomiska ramarna utgör därmed en restriktion för verksamhetens omfattning.

I samband med delårsrapporten ska en samlad bedömning göras av huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås samt om balanskravet är uppfyllt. Resultatmålet och soliditeten har förbättrats jämfört med föregående år, men helhetsbilden är att nyckeltalen pekar på en svagare ekonomi än för ett par år sedan. Sammantaget görs bedömningen att det kan bli svårt att uppnå god ekonomisk hushållning för 2025 i enlighet med beslutade riktlinjer.

Region Gotland mäter kvalitet bland annat genom servicemätningar och hälso- och sjukvårdens hälsobarometer. De senaste resultaten visar att Region Gotland förbättrat sin service inom bemötande, tydlighet och enkelhet jämfört med 2024. Resultatet bygger på medborgares upplevelser efter kontakt via telefon, där Region Gotland ligger över genomsnittet i bemötande. Insatser och dialoger inom förvaltningarna tros ha bidragit till förbättringen.

I Hälso- och sjukvårdsbarometern 2024 uppger 79 procent stort förtroende för vården på Gotland – näst högst i landet. 90 procent anser sig ha tillgång till den vård de behöver och 75 procent tycker att väntetiderna till vårdcentral är rimliga.

Åtterrapporering av uppdrag

I samband med behandlingen av delårsrapport 1 beslutade regionfullmäktige 2025-06-16, § 98 att de nämnder som prognostiserar underskott ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans. Åtgärderna ska i första hand vara av långsiktig karaktär och fokusera på kostnadsminskningar genom förebyggande och hälsofrämjande åtgärder, baserat på evidens och beprövad erfarenhet, för minskade behov i befolkningen framöver.

Samtliga nämnder fick också i uppdrag att i delårsrapport 2 redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras att genomföras för att inte budgeten ska överskridas 2025. Nämnderna ska för varje åtgärd redovisa den bedömda ekonomiska effekten 2025.

Nämnderna har genomfört vissa åtgärder för att nå ekonomisk balans, men inte rapporterat bedömd ekonomisk effekt enligt uppdragets instruktion. Prognosen för nämnderna har emellertid förbättrats kraftigt jämfört med delårsrapport 1. De nämnder som nu prognostiserar en negativ budgetavvikelse är barn- och utbildningsnämnden (BUN), tekniska nämnden

(TN) och miljö- och byggnämnden (MBN). Både TN och MBN har blivit beviljade tilläggsanslag efter att rapporten upprättas och därmed väntas ekonomin i dessa nämnder vara i balans med budget.

Barn- och utbildningsnämnden har rapporterat att det finns framtagna handlingsplaner men innehållet i handlingsplanerna är inte rapporterade och nämnden har fortfarande ett stort prognostiserat underskott jämfört med budget. Underskottet är dock lite lägre än vid senaste prognosen.

Bedömning

År 2025 är andra året som målen i den nya styrmodellen följs upp. Det kan konstateras att aktiviteter pågår inom samtliga mål. En prognos för måluppfyllelse har gjorts i årets rapport. Bedömningen bygger på det arbete som pågår för att nå målen. Det kan konstateras att prognosen för måluppfyllelse 2025 i de flesta fall är oförändrad eller bättre jämfört med 2024.

Avgörande för att nå ekonomisk balans och en god ekonomisk hushållning framåt är att nämnderna klarar att hålla budget och att investeringsnivåerna blir lägre för att låneskulden inte ska öka för snabbt och för mycket. Även om investeringar inte når upp till budgeterad nivå, innebär investeringsprognosen på 750 mnkr att finansiering med egna medel inte är möjlig.

Det är mycket positivt att nämnderna i sin helhet väntas klara budgeten. Det finns dock, trots den positiva prognosen, en underliggande obalans mellan verksamhet och ekonomi. Orsakerna till förbättringen i årets prognos är främst stora tillfälliga riktade statsbidrag. Eftersom dessa statsbidrag inte är permanenta är det mycket angeläget att nämnderna fortsätter att anpassa verksamheten efter beslutad budget.

Regionen har begränsade möjligheter att öka sina intäkter, men desto större möjligheter att påverka sina kostnader. Det är viktigt med ett fortsatt fokus på ekonomin och att nämnderna håller budget. Åtgärder behöver därför vidtas för att anpassa verksamhetens kostnader så att resultatmålet uppnås. Dessutom behöver investeringarna prioriteras så att de årliga investeringsutgifterna hamnar på en lägre nivå. Båda åtgärderna är nödvändiga för att klara de finansiella målen och uppnå en god ekonomisk hushållning framöver.

Resultatmålet och soliditeten har förbättrats jämfört med föregående år, men helhetsbilden är att nyckeltalen pekar på en svagare ekonomi än för ett par år sedan. Sammantaget görs bedömningen att det kan bli svårt att uppnå god ekonomisk hushållning för 2025 i enlighet med beslutade riktlinjer

Ärendets behandling under mötet

Anförande hålls av Meit Fohlin (S), Johan Malmros (C), Ingemar Lundqvist (M), Saga Carlgren (V), Maya Arfvidson (MP), Frans Brozén (L), Jörgen Benzler (V), Mariette Nicander (M), Oscar Lindster (S), Filip Reinthag (S), Rolf

Öström (M), Håkan Ericsson (S), Lars Thomsson (C), Lina Runander (M),
Gisela Wood (L), Eva Ahlin (C) och Eva Nypelius (C).

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag. I detta instämmer Mariette
Nicander (M), Oscar Lindster (S), Filip Reinhag (S), Rolf Öström (M) och Lina
Runander (M).

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det
bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-29
Region Gotland Delårsrapport 2 2025
Regionstyrelsen 2025-10-23, § 412

Skickas till

Samtliga nämnder